

Етапи запровадження податку на додану вартість в Україні

№ п/п	нормативно-правове забезпечення	визначення податку	платники	об'єкт оподаткування	ставки податку	пільги
1	2	3	4	5	6	7
1.	Закон України „Про податок на додану вартість” від 20.12.1991р.	ПДВ – частина новоствореної вартості на кожному етапі виробництва товарів, виконання робіт, надання послуг, що надходить до бюджету після їх реалізації.	Юридичні особи, об'єднані за критерієм виробничої та іншої комерційної діяльності та фізичні особи, що займаються підприємницькою діяльністю неоподатковуваний поріг яких становив 100000 крб. за рік.	Об'єктом оподаткування виступають обороти по реалізації на території України товарів (окрім імпортих), виконаних робіт, наданих послуг.	28 %, 0 %	Пільги визначаються окремими напрямками: експорт товарів, поставки для дипломатів, окремі фінансові, соціальні, освітні, державні послуги та послуги в сфері культури; Не підлягає оподаткуванню: реалізація майна при його роздержавленні.
2.	Декрет Кабінету Міністрів України „Про податок на додану вартість” від 26.12.1992р. № 14/92 Закон України „Про деякі питання оподаткування” від 16.11.1995р.	-	Суб'єкти підприємницької діяльності, що знаходяться на території України, міжнародні об'єднання та іноземні юридичні особи і громадяни, які здійснюють від свого імені виробничу чи іншу підприємницьку діяльність на території України. Внесено доповнення, згідно якого платниками ПДВ виступали також громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства,	-//-	20 %, 0 %	Відрегульовано оподаткування експорту (ставка 0 % в момент перетину товаром митного кордону)

1	2	3	4	5	6	7
			які ввозять (пересилають) предмети (товари) на митну територію України.			
3.	Закон України „Про податок на додану вартість” від 03.04.1997р.	-	Виключено з кола платників податку фізичні особи – суб’єкти підприємницької діяльності, які здійснюють торгівлю за готівкові кошти і сплачують ринковий збір.	Операції платників податку з: - продажу товарів (робіт, послуг) на митній території України в тому числі, операції з оплати вартості послуг за договорами оренди (лізингу) та операції з передачі права власності на об’єкти застави позичальнику; - ввезення (пересилання) на митну територію України та отримання робіт (послуг), що надаються нерезидентами для їх використання або споживання на митній території України; - вивезення (пересилання) товарів за межі митної території України.	20 %, 0 %	До пільгового оподаткування ПДВ відноситься: оподаткування за нульовою ставкою та звільнення від оподаткування, які класифікуються щодо операцій: - соціально спрямованого характеру; - здійснюються учасниками двосторонніх угод між країнами про співробітництво; - спрямованих на забезпечення державних функцій; - страхування певних операцій на фінансовому та фондовому ринках; - експортні; - на період функціонування вільних економічних зон; - з імпорту устаткування та обладнання для реалізації інвестиційних проектів; - з продажу продукції пріоритетних галузей промисловості.

Обсяги виробництва основних видів продукції підприємствами Д/О «Тернопільспирт» у 2002р.

Підприємства	Спирт етиловий		Горілчані вироби		Природно-столова вода		Сік концентрований		Вуглекислота		Солод пивоварний		Всього, тис. грн.
	тис. дал.	тис. грн.	тис. дал.	тис. грн.	тис. дал.	грн.	тн.	тис. грн.	тн.	тис. грн.	тн.	тис. грн.	
Борщівський спиртзавод	584,0	12007,0	-	-	-	-	-	-	14,0	13,0	-	-	12020,0
Бучацький мальтозний завод	254,0	5417,8	5,0	191,0	-	-	334,0	751,0	-	-	-	-	6359,8
Залозецький спиртзавод	612,0	12539,8	-	-	-	-	-	-	60,0	40,0	290,0	277,0	12856,8
Зарубинецький спиртзавод	230,0	5108,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5108,3
Кобилівський спиртзавод	286,0	6146,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6146,1
Ковалівський спиртзавод	327,0	7220,2	10,0	398,0	26,0	124,0	-	-	50,0	41,0	-	-	7783,2
Козлівський спиртзавод	543,0	12054,6	20,0	665,0	-	-	-	-	-	-	-	-	12719,6
Марилівський спиртзавод	924,0	22545,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22545,6
Мишківський спиртзавод	309,0	6788,7	-	-	-	-	600,0	1373,0	23,0	12,0	-	-	8173,7
Новосілівський спиртзавод	550,0	11946,0	48,0	1528,0	-	-	-	-	-	-	-	-	13474,0
Всього	4619,0	101774,1	83,0	2782,0	26,0	124,0	934,0	2124,0	147,0	106,0	290,0	277,0	107187,1

Обсяги виробництва основних видів продукції підприємствами Д/О «Тернопільспирт» у 2003р.

Підприємства	Спирт етиловий		Горілчані вироби		Природно-столова вода		Сік концентрований		Вуглекислота		Солод пивоварний		Всього, тис. грн.
	тис. дал.	тис. грн.	тис. дал.	тис. грн.	тис. дал.	грн.	тн.	тис. грн.	тн.	тис. грн.	тн.	тис. грн.	
Борщівський спиртзавод	715,0	12941,5	-	-	-	-	-	-	12,0	9,0	-	-	12950,5
Бучацький мальтозний завод	389,0	7892,8	-	-	-	-	193,0	453,0	-	-	-	-	8345,8
Залозецький спиртзавод	663,0	12371,5	-	-	-	-	-	-	122,0	102,0	-	-	12473,5
Зарубинецький спиртзавод	329,0	6507,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6507,6
Кобилівський спиртзавод	243,0	4835,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4835,7
Ковалівський спиртзавод	371,0	8165,7	-	-	33,0	157,0	-	-	51,0	42,0	-	-	8364,7
Козлівський спиртзавод	585,0	11887,2	7,0	289,0	-	-	-	-	-	-	-	-	12176,2
Марилівський спиртзавод	1007,0	24913,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24913,2
Мишківський спиртзавод	316,0	6212,5	-	-	-	-	715,0	1499,0	29,0	18,0	-	-	7729,5
Новосілівський спиртзавод	719,0	15041,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15041,4
Всього	5336,0	110769	7,0	289,0	33,0	157,0	908,0	1952,0	224,0	171,0	-	-	113338,0

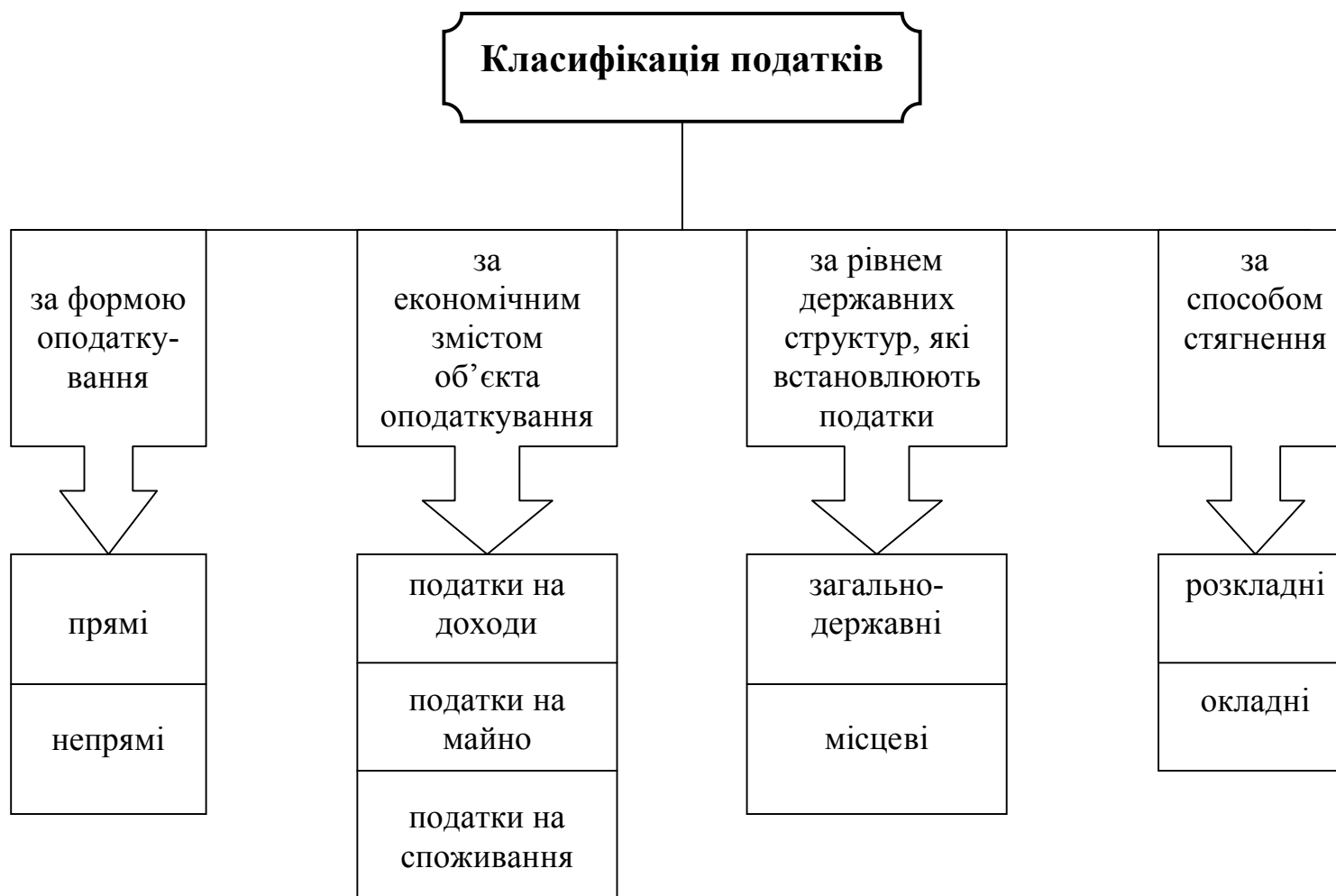
Обсяги виробництва основних видів продукції підприємствами Д/О «Тернопільспирт» у 2004р.

Підприємства	Спирт етиловий		Горілчані вироби		Природно-столова вода		Сік концентрований		Вуглекислота		Солод пивоварний		Всього, тис. грн.
	тис. дал.	тис. грн.	тис. дал.	тис. грн.	тис. дал.	грн.	тн.	тис. грн.	тн.	тис. грн.	тн.	тис. грн.	
Борщівський спиртзавод	550,0	11467,5	-	-	-	-	-	-	9,0	7,0	-	-	11474,5
Бучацький мальтозний завод	419,0	9385,6	-	-	-	-	487,0	1243,0	-	-	-	-	10628,6
Залозецький спиртзавод	590,0	12572,9	-	-	-	-	-	-	106,0	80,0	801,0	1009,0	13661,9
Зарубинецький спиртзавод	251,0	5414,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5414,1
Кобилівський спиртзавод	324,0	7390,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7390,4
Ковалівський спиртзавод	423,0	9086,0	-	-	18,0	75,0	-	-	42,0	34,0	-	-	9195,0
Козлівський спиртзавод	642,0	14335,8	9,0	398,0	-	-	-	-	-	-	-	-	14733,8
Марилівський спиртзавод	1070,0	26546,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26546,7
Мишківський спиртзавод	348,0	7412,4	-	-	-	-	1054,0	2985,0	23,0	13,0	-	-	10410,4
Новосілівський спиртзавод	747,0	16441,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16441,4
Всього	5364,0	120052,8	9,0	398,0	18,0	75,0	1541,0	4228,0	180,0	134,0	801,0	1009,0	125896,8

Основні етапи еволюції митного оподаткування

етапи	періоди	Характерні риси митного оподаткування
1	2	3
1	1991-1993рр.	<p>Становлення основ митної політики. Перед митними органами постали завдання поряд із організацією митної системи створити нову національну нормативно-правову базу, яка б забезпечила науково обгрунтоване управління митною справою, заклала концептуальні основи сучасного митно-тарифного регулювання [101:11]. Основи митно-тарифного регулювання були закладені Законом України „Про єдиний митний тариф”, де було визначено основні напрями тарифного регулювання, введено у законодавство України такі поняття: мито (ввізне, вивізне, спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне), митна вартість товарів, країни походження товарів; визначено види мита за способом справляння; регламентовано процедуру нарахування і сплати мита, надання тарифних преференцій. У 1993р. зовнішньоторговельний режим був значно лібералізований, що мало як позитивний, так і негативний вплив на споживчий попит населення. Зокрема, позитивний вплив лібералізації митної політики полягав у тому, що суб’єкти господарювання на початкових етапах отримали можливість задовольняти потреби в якісній зарубіжній продукції. Мито по більшості товарних позицій складало до 10%, лише алкогольні та тютюнові вироби оподатковувались імпортним митом за ставкою 50%. Крім того, товари з розвинутих країн, з якими Україна уклала угоди про надання режиму найбільшого сприяння, користувались значними податковими пільгами, а імпортні товари з країн, що розвиваються, не оподатковувались. Негативний вплив лібералізації митної політики цього періоду проявлявся в тому, що з часом іноземні виробники знизили поставки якісної продукції в Україні, натомість основу складала імпортна продукція низької якості за високими цінами, що забезпечувало іноземним виробникам високі прибутки. Вітчизняні виробники скорочували власне виробництво, що привело, в кінцевому підсумку, до глибокої економічної кризи [51:7-8].</p>
2	1994-1995рр.	<p>Даний етап характеризується запровадженням політики протекціонізму. Реалізація митної політики забезпечувалась через: відміну мита на товари, які не мають вітчизняних аналогів (критичний імпорт); підвищення ставок імпортного мита на споживчі товари, що вироблялись в достатній кількості в Україні. Було переглянуто окремі адвалерні ставки мита, зокрема на лікєро-горілчані та тютюнові вироби. Шляхом зміни адвалерних ставок на специфічні було введено значно вищі ставки в екю, а саме: повні ставки склали 10-15 екю за 1 л. 100-відсоткового спирту. Ставки на енергоносії та сировину, навпаки, було знижено. Негативним моментом цього періоду було масове ввезення в Україну товарів, виготовлених з вітчизняної сировини на пільгових умовах митного оподаткування. Основними видами давальницької сировини, що вивозилась з України, були молокопродукти, яйця, шкіряна сировина, чорні метали, мідь, алюміній та вироби з нього.</p>

1	2	3
3	1996р. і по теперішній час	<p>Третій етап митного оподаткування характеризується запровадженням політики лібералізації зовнішньоекономічної діяльності та інтеграції у світове господарство. В цей період закладаються довгострокові орієнтири тарифної політики держави, починається процес удосконалення та деталізації митного тарифу. З метою запобігання ухилення від сплати податків, зокрема зниження митної вартості товарів, велику кількість товарних позицій було переведено під дію специфічних або комбінованих митних ставок замість адвалерних. Україна веде переговори щодо приєднання до (ГАТТ) і вступу до СОТ, які зорієнтовані на лібералізацію міжнародної торгівлі. Лібералізація зовнішньоекономічної діяльності передбачає поступове зниження ставок ввізного мита для забезпечення гарантованого доступу до товарних ринків у рамках приєднання до ГАТТ і вступу в СОТ, що забезпечить: інтеграцію економіки України в світову ринкову систему; доступ товарів, які експортуються з України, на зовнішні ринки; стабільний розвиток економіки, залучення іноземних інвестицій; приведення товарної номенклатури і рівня ставок ввізного та вивізного мита до норм і вимог угод ГАТТ/СОТ і ГС; встановлення режиму найбільшого сприяння в сфері зовнішньої торгівлі з країнами-членами СОТ.</p> <p>Реальні кроки наближення України до системи ГАТТ/СОТ – це зниження з 1997р. ставок імпортного мита. Зокрема, знижено ставки імпортного мита на м'ясо з 50% до 30%, олію соняшникову – з 80% до 30%, сири з 40% до 30%. Одночасно встановлюється мінімальна митна вартість на такі товари як автомобілі, кава, ікра, шоколад, відео та аудіо касети, газові лічильники [119:33]. На лібералізацію зовнішньоекономічної діяльності України значний вплив мала азіатська та російська економічна криза, що обумовило необхідність активізації протекціоністських заходів, спрямованих на захист вітчизняних виробників та задоволення потреб споживачів. Підвищення ставок імпортного мита, в цей період, сприяло захисту вітчизняної економіки. Ставки імпортного мита було підвищено на 400 найменшуваних товарів, в основному, це товари харчової промисловості. З метою задоволення потреб споживачів було знижено ставки імпортного мита на екзотичні фрукти (банани, фініки, інжир, ананаси, авокадо, манго) з 30% до 20%. Для підтримки вітчизняного виробництва кондитерських виробів та парфумерії було встановлено нульову ставку мита на фундук та родзинки, пальмову, кокосову та соєву олію. Навпаки, для імпортного морозива та шоколадних виробів умови імпорту стали більш жорсткими. Зокрема, ставка ввізного мита на ці товари була підвищена з 20% до 50% [74:125]. Нейтралізувавши вплив азіатської та російської економічної кризи Україна з 2000р. продовжує здійснювати реформування митного законодавства у відповідності до вимог СОТ, які спрямовані на лібералізацію міжнародної торгівлі і зняття будь-яких обмежень у цій сфері. У 2000-2001рр. митно-тарифна політика здійснювалась у напрямку поступового зменшення максимального рівня ставок ввізного мита до 25%. Протягом 2002р. було внесено окремі корективи та доповнення до Закону України „Про Єдиний митний тариф”. Зокрема, зменшено ставки мита на імпорт інсуліну та підвищено ставки на вироби з хутра до 40%.</p>

**Порівняння суми податків на споживання у відпускній ціні
залежно від рівня ринкових цін**

в грн. за 1 дал.

№ п/ п	підприємства	відпуск на ціна, сформо вана вироб- ником	податки на споживання			ринкова відпуск на ціна.	податки на споживання			ринкова відпуск на ціна	податки на споживання		
			всього	з них:			всього	з них:			всього	з них:	
				акцизни й збір	ПДВ			акциз- ний збір	ПДВ			акциз- ний збір	ПДВ
1	Борщівський спиртозавод	130,72	85,70	76,70	9,00	150,00	91,98	80,37	11,61	120,00	82,22	74,66	7,56
2	Бучацький мальтозний завод	133,48	86,60	77,22	9,38	150,00	91,98	80,37	11,61	120,00	82,22	74,66	7,56
3	Залозецький спиртозавод	131,53	85,96	76,85	9,11	150,00	91,98	80,37	11,61	120,00	82,22	74,66	7,56
4	Зарубинецький спиртозавод	132,00	86,12	76,94	9,18	150,00	91,98	80,37	11,61	120,00	82,22	74,66	7,56
5	Кобиволоцький спиртозавод	134,20	86,83	77,36	9,47	150,00	91,98	80,37	11,61	120,00	82,22	74,66	7,56
6	Ковалівський спиртозавод	133,35	86,56	77,20	9,36	150,00	91,98	80,37	11,61	120,00	82,22	74,66	7,56
7	Козлівський спиртозавод	132,69	86,34	77,07	9,27	150,00	91,98	80,37	11,61	120,00	82,22	74,66	7,56
8	Марилівський спиртозавод	137,76	87,99	78,04	9,95	150,00	91,98	80,37	11,61	120,00	82,22	74,66	7,56
9	Мишковицький спиртозавод	131,52	85,96	76,85	9,11	150,00	91,98	80,37	11,61	120,00	82,22	74,66	7,56
10	Новосілківський спиртозавод	132,78	86,37	77,09	9,28	150,00	91,98	80,37	11,61	120,00	82,22	74,66	7,56

